

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 20. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преглату ваља слати упутицом на општински
суд а све кореспонденције на уредника.
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНИМА ВАРОШИ БЕОГРАДА

Од неког времена на овамо опазило се како извесна лица распростиру лажне гласове, међу становништвом тако званог „Новог Селишта“, односно општинских намера у погледу зграда, које се налазе на граници престоничког рејона, као и ван рејона варошког. Ови гласови намерно се распростиру у цели омаловажавања рада суда општинског и пошто се они ослањају на радове, које би општински суд имао тек а предузме, услед изгласаног општинског приреза од 28%, а ови се радови представљају у са свим неистинитом облику и несавесним тумачењем општинских намера изазива се незадовољство у грађанству. — То је се суд општински нашао побуђен да изјави грађанству:

1. Суд општински у интересу престонице предузимаће само оне радове које по закону има право да предузима и за које је добио надлежно одобрење престоничког грађанства.

2 У свима својим досадашњим пословима општински је суд био руковођен општим интересом београдског становништва, не губећи при том из вида и права појединих грађана.

3. Регулација рејонског питања предузеће се у најкраћем року и то по закону и према добивеном одобрењу грађанског збора и ничија својина неће се, нити се може одузети без правичне и законске накнаде.

4. На основу закона одредиће се проценцији, кад се то буде вршило и да ће се приликом и грађанима, да и са своје стране, а на основу закона учествују у проценивању.

5. На крају општински суд изјављује још, да ће сва она лица која распростиру лажне вести и клевете о општинским радовима узети на одговор и предузети даље законске мере, да се она најстрожије по закону казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда
15. Септембра 1892. год. АБр. 9900.

ГРАЂАНИМА ВАР. БЕОГРАДА

Поводом заразне болести колере, која се сем Русије појавила и у Немачкој, Суд општине вароши Београда старајући се брижљиво о здрављу својих грађана, а у жељи

да грађанство буде потпуно спремно и готово за сузбијање ове болести, извршио је до данас следеће санитарне мере, као предходне:

1. Набављено је 5000 килограма 99% карболне киселине, која даје 100.000 до 130.000 литара раствора за дезинфекцију, јавних места, основних школа и т. д.

2. Набављено је 3000. килогр. галице, која је такође препоручена од министарства унутрашњих дела, као дезинфекционо средство, које ће се употребити нарочито за дезинфекцију нужника, помијара и кухних места.

3. Усвојено је да се употреби за дезинфекцију и кречно млеко, које ће се у случају потребе справљати о трошку општинском.

4. На тркалишту подижу се бараке за холеријне болеснике и то са свима потребним споредним зградама.

5. Набављен је извесан број књижица и упуства противу колере и ове ће се књиге раздати одређеним комисијама, општинским позорницима, а и осталим грађанима, који буду суделовали у вршењу санитарних мера противу колере.

6. Одређене су разне грађанске комисије, које обилазе домове ради прегледа нечистоће, по поред тих комисија врше прегледе и општински лекари, а грађанству је објављено, како треба одржавати чистоћу домова и т. д.

7. Извршен је од стране општинских лекара преглед свих оних нездравих становника који су шкољиви по здравље људства и предложено је шта треба урадити.

8. Врши се дезинфекција пијаце, фијалкерских постаја и осталих јавних места.

9. На новом гробљу спрема се камера за секцију и потребне ствари набављене су, ради констатовања секцијом, сумњивих смртних случајева.

10. Врши се дезинфекција станица паробродских на Сави и на железничкој станици, а нарочито обраћа се пажња на долазеће путнике и њихових пртљага, као и на дезинфекцију царинских одељака, где се ствари дошавших путника прегледају.

11. Обраћа се пажња да се не продаје зелено воће, и на све остале предмете, који би могли шкољиво утицати на људско здравље.

12. Забрањено је продавати рибу на зеленом венцу а тако исто и торбарење са рибом по улицама а дозвољено је продавати само живу рибу на Сави и Дунаву.

13. Забрањено је заватање воде са нечистих места из Саве и Дунава а дозвољено је да се узима вода само са општинске пумпе на Сави која црпи чисту воду из дубине савске. Поред тога отворен је потребан број нових чесама поред Саве, тако да од сада и Сављани имају чисту и здраву воду из новог водовода.

14. Наредено је да се баца ђубре само код Карабурме у Дунав, а сва досадашња ђубришта или су затрпана или се затрпавају према санитарним одредбама.

15. У бари „Венецији“ направљени су нови канали који одводе сву нечистоћу у савски канал и тако је сада тај одвајкада постојећи смрад уклоњен.

16. Поред дунава затрпавају се такође рупе у којима се задржавала нечистоћа нарочито услед поплаве.

17. Разаслата је свима основним школама потребна количина галице, креча и карбола за дезинфекцију локала, нужника и дворшта школских и т. д.

18. Да би се ђубре из вароши могло што брже износити Суд општински дозволио је и другоме (осим концесионара) да могу ђубре износити на таквим колима да се ђубре не просипе по улицама вароши.

19. Направљен је нов канал код кланице, тако да се сада добро одлива нечистоћа из кланице а кланица и канал испирају се водом из новог водовода.

20. У козарској улици затрпана су све провалије у којима је било разне нечистоће, а у целој тој улици направљена је нова калдрма са олуком, те је сада и та улица са свим чиста.

21. Поред горе предузетих мера од стране суда општинског, непрекидно се предузимљу и остале друге мере које се као потребне показују, а да би се све то што успешније предузети могло суд општински одобрио је и раније преко 30.000 динара за разне мере ради сузбијања кухних болести а нарочито колере.

Свима овим предходним мерама, општински је суд за сада учинио све што му је стајало у дужност у овом погледу. На грађанству пак остаје да и оно са своје стране а у свом сопственом интересу, предузме све

потребне мере, да би се што боље могла уклоњити свака појава заразе.

Нарочито пак обраћа се пажња грађанству и овом приликом, да се строго придржава свију општинских наредба односно одржавања чистоће, јер као што је познато чистота је првобитни услов за сузбијање заразних болести. Ова се последња напомена чини с погледом на § 326 крив. Законика у вези са расписом г. Министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886 год. С. Бр. 3907. и према тме сваки онај, који не буде одржавао чистоћу, казниће се са тридесет дана затвора или сто педесет дни. новчане казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда АБр. 9713. — 9. Септембра 1892. г. у Београду.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталацију водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталације водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственицима кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити догачан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталацију водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталације по кућама.

Бр. 2450.

18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул Бр 2, кући Ивковића.

2. Петар Триков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Миланова ул. Бр. 58, кућа М. Богичевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

6. Радован Петровић инж, спомничка ул. бр. 7.

7. Ђорђе П. Наслас. Васина ул.

8. Ђорђе Мајзнер инж. Београдска ул

9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.

10. Антон Матуш бравар, ул. Два јаблана, бр. 18.

11. Ранко Гођевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатер скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике,

овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму. При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своје предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.

Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

ОБЈАВА

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалогском таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића
његош.

Међутим он као да је сад, по одласку султанову, опет био почео притешњавати Млечиће. Изгубивши и по други пут наду да ће што учинити с помоћу турском, они опет беху покушали да дођу са Скендербегом до каквог мира. И доиста, већ 10. септембра*) исте године, провектор њихов

у Арбанији имао је од њих заповест, да гледа — ако га се ни на који начин не

господом на послетку дошао до мира у Лешу 4. октобра. По том миру Скендербег је, поред других ствари, имао да добива од господe млетачке сваке године по 1400 дуката, на онда 200 товара соли и т. д. и т. д. Сад настаје питање: Ако су господe млетачка 4. октобра — а у тај дан не може се посумњати, јер је и словима казано: die quarto mensis octobris — доиста начинила мир са Скендербегом и то тако повољан по њега, каква би им била потреба сад да опет с њим преговарају о томе? Даље, за што би му сад нудила само 600 дуката, кад је први пут било уговорено да му дају 1400 и т. д.? Мијатовић даје и на то некакав одговор, али који је бези какве вредности. Он вели овако: „У осталом влада је млетачка живо желела да до мира дође. Ово нарочито од како је чула, да је турска војска одступила од Кроје не свршивши ништа озбиљно противу Скендербега. С овим су истина 4. Октобра у Лешу мир потписали; али су се бојали, да он ослобођен од опасности од Турака, с нова не удари на млетачке градове.“ (Деспот Ђурађ П., 26.) Ово не би могло ваљати ни онда, да је султан био одступио из Арбаније при крају септембра, како мисли Мијатовић, а камо ли онда, ако је — како смо ми доказали — то било још при крају августа. Јер ако је султан био отишао из Арбаније и при крају септембра, то би значило да су Млечићи начинили мир са Скендербегом само из страха, да се он сад на њих не окрене, али се ни из далека не би могло протумачити то, да су се они бојали сад, 10. октобра, кад су већ били начинили с њиме мир, и то још како повољан мир. А после, ако су се они доиста сад бојали, да се он не окрене на њих, зар би му онда нудили само 600 дуката годишње место пређашњих 1400? Нама се бар чини, да би то био прави анеурдум. — Али да писмо то доиста неје било датирано 10. октобра већ пре тога, као да могу доказати и друге ствари. Ако смо добро протумачили оно напред, да је т. ј. већ писмом Венијеријем од 24. августа било јављено млетачкој господи, да је Мурат отишао из Арбаније, онда би већ и самим тим наше тврђење било доказано. Јер у одговору

може опростити — да начини с њим мир с допустом, да му може обећати и годишњи млетачке господе на то писмо стоји овако: „Ad factum Scanderbeghi, intelleximus quantum scribitis de Turcho, quod ab ejus oppressione se levavit dimissis Turchis L. pro quolibet fortificio occupato etc. et nulla cum ipso Scanderbegho pace vel treugna facta, quae res satis aperto indicio est, Thureum ipsum ad ipsius Scanderbeghi ruinam reversurum esse, verisimiliter ipse Scanderbegus ad defensionem suam et recuperationem locorum suorum per Turchos occupatorum potius racare debet, quam ad offensionem nostram; et volumus... quod si aliquam viam... videtis potibilem reducendi Turchum ad ruinam suam nihil pretermittatis ad sollicitandam eius ultimam ruinam et eversionem“. И сад настаје питање да ли су господe млетачка такав налог, а нарочито оно што смо подвукли, да ли су, кажемо, могла слати воје провектору читав месец и више после примљеног писма? — Даље, да би се објаснила тако нагла промена у жељи господe млетачке, т. ј. да 4. октобра, праве мир а 10. октобра већ да га кваре, морало би се мислити, да је за то кратко време или Скендербега била задесила каква несрећа или да се ма шта веома повољно њима било догодило; али је то и једно и друго са свим непознато историји. Шта више чак се поуздано зна, да је било баш са свим на против. Познато је да су Млечићи у то време били у свађи и са Деспотом нашим Ђурађем. Међутим он је до 6. септембра био у заштити од посима с Босанцима, и за то су време Млечићи били на миру од њега. Али тог дана он до ногу потуче Босанце, и тако су Млечићи имали сад и њега да се боје. Доказа за тим за наше тврђење имаће без сумње и у томе, што господe млетачка у том свом писму говорећи о размирици нашега Деспота с Босанцима вели само: „considerata ac tate... et conflictu novitus habito in Zenta a gentibus nostris, et bello etiam, quo cum serenissimo rege Bossintte implicatus est...“, а не спомињу изреком његову победу над Босанцима, што јамачно не би било да им је она била позната, т. ј. другим речма, да су писмо доиста послала 10. октобра.

*) У Шафарикову и Љубићеву издању то писмо господе млетачке има датум 10. октобра, али како нама изгледа, то мора бити ма како погрешка место 10. септембра. Разлога да тако мислимо има више. Тако н. пр. идемо мало доцније, како је Скендербег с млетачком

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коњз пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто доведу и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се исто комисијски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво, труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 66. РЕДОВНИ САСТАНАК 3. Септембра 1892. г.

Председавао председник г. Милов: Р: Маринковић, од одборника били: г. г. М. Јовановић, М: Ј. Марковић, М. Капетановић, Др. Марко Т. Леко, В. Ж. Нешић, С. Велановић, И: Ђорђевић, С. Авријед, Р. Драговић, Ђ. Наранџић, Н. Х: Поповић, М. М. Петровић, Л. Радонић, К. Б. Михајловић, А. Одавић, В. С. Новаковић, В. М. Тодоровић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 31. авг. 1892. године и у одлуци КБВр. 686 учињена је допуна, да се друштву за помагање и васпитање сиротне и напуштене деце уступи за подизање болнице дечије засебан плац од парцеле, оне, од које је уступљено место мјенистарству унутрашњих дела за подизање болнице. (Решење од 14. авг. 1892. АБр. 9086.)

II.

По прочитању акта истражног судије за вар-

данак од 600 дуката (... volumus... ut secum praticam concordii inire, possendo promittere... usque ad ducatos 600 in anno... Гл. Acta Arch. Ven., 423.). Али ни сад се не дође између њих ни до каквог мира. Јамачно Скендербег неје хтео да пристане на тако мршаву погодбу. Међутим Млечићима та непрестана завада с њим неје била баш ни од какве користи, што они и и сами тврђаху. Јер у истом том писму од септембра месеца, они се вајкаху своје проведитору овим речма: „за нашу је државу боље да будемо на миру с поменутом господом (т. ј. нашим Деспотом и Скендербегом), него ли у непрестаним ратовима, због којих од те провинције (Арбаније) немамо никакве користи...“*) Услед тога и после овог писма, преговори се између њих несу прекидали и после кратког времена једва једном уродише добрим плодом. 4. октобра**) те године у граду Лешу буде углављен између њих по обе стране врло

*) Secr. conā. Rog. lib. XVIII, ch. 53, teta, trek, Ven, 422.
**) Што у VI. књизи Љубовићевих списаника налазимо, да је тај мир био углављен већ августа месеца (In agosto si ebbe dal' Albania che Andrea Venier ivi ambasciator strinse la pace con Scanderbeg dandogli all'anno ducati 1400* (стр. 3) то без сумње вреди исто толико колико и оно, што у истом чланку стоји да је у исто време био и веки бој између Скендербега и Херцеза Срђепана.

Београд АБр. 9545, 9546, 9599, 9612, 9596, и акта VII. пуков. окр. команде АБр. 9654 којим се тражи уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Михајло Ђукић доброг владања а сиротног имовног стања, да су Михајло Стевановић и Иван Глишић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Стојан Стојичевић и Михајло Впторовић непознати, да је Јован Милутиновић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Сава В. Савић, Драгутин Николић, Стојан Лазаћ и Милан Цветковић непознати, и да је Драгутин Караулић доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9603, 9606, 9553, 9552, 9551, 9562, 9550, 9563, 9538, 9539, 9544, 9540, 7517, 9573, 9572, 9616, 9628, 9629, 9623, 9665, 9666, 9667, СБр. 15.658, 15.546, 15.277, 15.299, 15.461. Одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Милана П. Обрадовића, Милана Грола, Ружице Ђорђевић, Морена Анафа. Милоја Т. Поповића, Теофила Бекића, Драге Драгичевић, Карла С. Бренера, Душана И. Маринковића, Милана Сабодшевића, Тересе В. Милошевић, Десавке Станковић, Наталије Марић, Милана Перовића, Јеврема Миловановића, Зорке Ђерговића, Косте Трајковића, Николе Трајковића, Димитрија Ацића, Даринке Стојановић, Катарине Савића, Ивана Павићевића, Живке Савић Лазара Узелца, Велике С. Михајловић, Владислава Миловановића, Андријане Томић, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Стевана Јевтимијадеса, Бр. 15.61 б којом тражи уверење за себе и свога брата о свом породичном односу, одбор је изјавио мишљење, да моллац приведе познатије људе за сведоке о својој тврђењу па да суд према томе по овлашћењу одбора изда тражено уверење.

V.

Председник општине извештава одбор да је суд општински решењем својим од 1. септ. 1892 год. АБр. 9500 решио да цена лебу за првих петнајест дана месеца септембра 1892 год. буде 18 пара по килограму, а да се продаје по ва-

повољан мир, и како се из доцнијих докумената види, он је био врло дуга живота.

Какав је пак он био веома је важно знати, јер ће се тиме бацити нова светлост на витештво и високи положај Скендербегов на Балк. полуосрву, али још и за то, што се без млетачког архива може имати веома погрешно мишљење о њему.

Биографи Скендербегови и други историчи готово се сви слажу у томе, да је по том миру Скендербег имао да остави Дајно господи млетачкој а она да му у накнаду за то даду једну област поред Дрина по имену Бушијарпени (Busciarpenni) Једини Рафајло Волатеран*) помиње другу једну погодбу, коју је углавио проведитор млетачки у Арбанији Антоније Венијери, и по којој је Скендербег имао да уступи Дајно Млечићима а они њему да даду 1500 дуката. Занимљиво би доиста било знати, какав је мир тај био по безименом писцу, јер је баш на том месту изгубљен један лист; али штете нема никакве, по што ми имамо у рукама уговор при том миру у верном препису с оригинала из млетачког архива, те нам дабогме тај губитак не ће ни мало сметати.

*) По Biemmi G., lib. 8. Види стр. 188.

роши леб по 20 пара у тежњи од хиљаду сто двадесет грама.

Одбор је примио к знању ово решење судско.

VI.

Председник општине предлаже одбору да одобри решења судска од 3. Септ. 1892. СБр. 15663, 31. Авг. 1892. СБр. 15257, и 3. Септ. 1892. СБр. 15559, којима су урасходоване суме, што би имала извесна лица да по примедбама главне контроле накнаде каси општинској пошто се те суме не могу да наплате од истих.

По саслушању овога, одбор је решио, да се урасходују суме, што по примедбама главне контроле имају да накнаде каси општинској и то: три стотине четрдесет два дин. и осамдесет пара Јован Божић, бив. општ. чиновник, четири динара Радисав Миленковић и две стотине осамдесет и четири динара и десет пара Јован А. Поповић бив. општ. чиновник.

VII.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 5. Авг. 1892. год. АБр. 8939, Народна Банка актом својим од 21. Авг. 1892. год. АБр. 9531. известила општину, да пристаје, да јој учини још једну привремену позајмицу од 300.000 дин. поред до сада учињене позајмице од 2 милиона дин. под истим погодбама, под којима је и ранија погодба учињена и тим додатком, да се овај новац има употребити искључиво на довршење везе водовода варошког са кућама и да приход од водовода заједно са приходом трошаринским буде залога за цело општинско дуговање банци.

По прочитању тога акта, одбор је решио да се општина београдска под изложеним погодбама може привремено задужити код народне банке још са три стотине хиљада динара с тим, да се овај новац има употребити искључиво на довршење везе варошког водовода са кућама, а да приход од водовода буде залога Банци за цело општинско дуговање поред трошаринског прихода.

VIII.

По прочитању извештаја Др. Павла Поповића, АБр. 9677. издатог према решењу одборском од 31. Авг. 1892, год. АБр. 8778, односно следећерке Милеве Стефановић оvd. удове, одбор је решио, да се из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове изда молителници

Из овога пак уговора који споменусмо и који ћемо одмах за овим цео донети у верном преводу, види се, да је од свију писаца који су говорили о тој ствари, најближи истини Волатеран, само што он наводи само најглавнију тачку из бега и што погрешно назива проведитора млетачког Антонијем а не Андрејом, како му је било право име.*) А сад да видимо цео тај уговор, како је сачуван у млетачком архиву.

„Прво да преславна господа млетачка приме г. Скендербега и Николу Дукађина, заједно са свом осталом господом арбанском, за добре праве и миле пријатеље и суседе, опростивши свима све увреде, које су ма којим начином учинили пресветлој господи млетачкој.

Друго, да госпада млетачка морају давати г. Скендербегу по 1400 дуката годишње, које је он имао из драчке благајнице(?). Да почну давати речену суму двадесет шестого дана овог месеца, т. ј. на св. Димитрија. Та се сума има сматрати само за њега и за мушке му наследнике, а он да врати Дајно с целом територијом... господи млетачкој, а тако и све вароши преко Дрина, са стране господе млетачке, које је он имао

*) Acta Arch. Ven., стр. 417.

Милош Стефановић једном за свагда две стотине динара као помоћ, да одведе своју слепу ћерку у Беч на лечење.

IX.

Одборник г. Соломон Азријел моли, да се изнесе одбору на решење у идућој седници одборској молба Јелисавете удове Петра Хаџи-Јавића, бив. кмета београдског.

Председник изјављује, да ће у идућој седници изнети ову молбу на решење.

X.

Одборник г. Мића М. Петровић тримеђује, да револвери, што се имају набавити за општинске позорнице према решењу одборском од 31. Авг. 1892. год. АБр. 9405, нису добри и моли да се то решење задржи од извршења, док стручна комисија те револвере не прегледа.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се решење од 31. Авг. 1892, год. АБр. 9495 задржи од извршења а председник општине да одреди стручну комисију, да ове револвере прегледа и сравни са онима, којима је држава наоружала своје жандарме и остале војнике, па поднесе одбору извештај.

XI.

Поводом предлога грађевинског одељења АБр. 9108 о предрачуна и плану за насипање баре венеције и давања тог посла на лицитацију, одбор је одлучио, да повереништво одборско, које је на лицу места прегледало железницу М. Карамарковића из Пожаревца, ступи с Карамарковићем у специјалну погодбу о откупу ове железнице и о томе поднесе одбору извештај.

XII.

По прочитању предлога суда општинског АБр. 9514 одбор је решио, да се на терет партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове умножи радна свага при одељцима, како би се умножени послови при одељцима могли тачно и на време посвршавати.

Оставља се председнику општине да према потреби а на основу овог решења одређује број службеника и њихову плату.

67. ВАЖНИ САСТАНАК.

7 Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милош Р. Маринковић; од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, М. Триковић, М. Велизарић, М. Марковић, В. С. Новаковић, М. Канетановић, Др. М. Т. Леко, М. О. Петровић, К. Петровић, М. Јовановић, Љ. Јовановић, С. Азријел, Л. Радговић, В. Ж. Нешић, В. М. Тодоровић, Л. Дашковић, А. Ј. Одавић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 3. Септембра 1892. год. и у одлуци КНБр., учињена је допуна да се и понуда Гл. Јосиповића за набавку леворвера за позорнице прими и да се од њега понуђени револвери као и они, што је комисија усвојила, стручном комисијом прегледају.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 9565 9631, 9630, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је најавио, да су Милан Матић, Благоје Соколовић и Милорад Аћимовић доброг владања а сиротног имовног стања; да су му Алекса Радосављевић и Андрија Сарић непознати, да се суд претходно увери да ли је Ђорђе Петровић осуђиван, па по том изда уверење по овом овлашћењу одбора.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби АБр. 15838, 15720, 15735, 15866, 15867, 15918, одбор је изјавио мишљење, да се суд претходно увери о имовном стању молбалаца: Сантова Казела, Драге Столповића, Јелене Радовановић, Милане Јан шевић, Селене Т. Гавриловић, Ђорђа Штерића и Јулијане М. Ђорђевића, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15819, држане 4. Септ. 1892. год. за набавку дрва за огрев суда и основних школа, одбор је одлучио, да се ова лицитација остави за идућу одборску седницу.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15818, држане 3. Септ. 1892. за давање под

шили према г. Скендербегу и одметнули се од њега или од друге господе арбанске, да буде опроштено и да се могу вратити на своја добра.

Даље, да ни један поданик господе млетачке, који од сада погрешно што према њој не може становати ни имати прибежишта у земљама и местима г. Скендербега и остале господе арбанске; а тако исто и обрнуто, ако се који поданик г. Скендербега или остале господе арбанске огрешно што противу њих, да не може становати у земљама и местима господе млетачке са стране млетачке.

Даље, ако ма кад г. Скендербег или друга арбанска господа буду притегнути својим непријатељима или буду прогнани, да могу имати и они и њихови поданици добро и сигурно прибежиште по свима земљама и местима.

Даље, да господа млетачка сваке године морају давати поменутом г. Скендербегу по два пара скрлетних хаљина... кад му се буде давао новац; а он да даје у размену по два зечара и два омитарена (mudati) голубара (astori), како се ради од памтивека.

закуп наплату фијакерских такса, одбор је решио, да се наплата таксе са фијакерских станица за време од 1. Јануара до 31. Децембра 189 треће год. према прописаним погодбама уступи Кости С. Јовановићу за цену од четир хиљаде три стотине шездесет динара и десет пара.

VI.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 1951, одбор је одобрио одређену осу у улици београдској.

VII.

Председник износи одбору на одобрење процену имања Милоша Обрвнечевића, што је узето за трошаринску потребу.

По прочитању те процене АБр. 9632, одбор је решио, да се заузето земљиште Милоша Обрвнечевића према премеру инжињера општинског ГБр. 1748. и процени одређених вештака исплати по три динара квадратни метар из касе трошаринске пошто М. Обрвнечевић поднесе уредну тапцију тога земљишта пренету на општину београдску.

VIII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1906, одбор је одлучио, да се држи лицитација за кадрирање Трговачке и Лазареве улице.

IX.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић пита, зашто је кућа Јов. Глигоровића на ћошку Трговачке и Лазареве улице проашла за читав метар у улици Лазаревој.

Председник одговара, да ће ствар извидети и одбору реферисати.

X.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1950, одбор је решио, одобрава се кредит од хиљаду осам стотина педесет динара и деведесет пара за подизање једне канцеларије са собом за момке близу винарског магацина на Сави, која ће се сума исплатити из касе општинске трошарине. Да се предузму предходни радови и за подизање зида поред пута а према винарском магацину.

XI.

Председник општине износи одбору на ре-

Даље, по што сад г. Павле Дукаћин држи од неког времена неке градове што припадају Дајну, г. Скендербег и Никола Дукаћин да обећају, да ће се потрудити свакако, да Павле Дукаћин врати господи млетачкој речене градове. А ако он не буде хтео повратити их, то да господа млетачка могу учинити што им се свиди, по што му господа арбанска не ће ништа помагати.

Даље, да г. Арниту т. ј. Аријаниту) буду опет потврђена права која му беху потврдила господа млетачка још пре, т. ј. да може куповати за своју потребу штофа и носити га у Драч без и каке дажбине.

Даље, по што је савет између господе арбанске одлучио, да г. Скендербег иде лично са што већом војском да се састави с господином Јанусом то да му (т. ј. Скендербегу) речена господа млетачка, поврх одређене му суме, од сад па за 25 дана даду још 1400 дуката.*)

у рукама према уговору при примирју, које беше на ново начињено између горњих страна, дакле, да их рати господи млетачкој одмах и без преговора.*)

Даље, да царинарница арбанаске господе, она (господа) могу узимати у најам или продавати како се њима учини за добро и како им се допадне, сваком Млетачину и поданику млетачке господе.

Даље, да г. Скендербег може сваке године узимати из благајнице драчке 20 тоvara соли, без и каке царине, већ само со да плати.

Даље, да сваком поданику г. Скендербега, који се у овом рату огрешно што противу господе млетачке, буде све опроштено, и да се он може вратити на своја добра. И обрнуто, онима који су се огрешно

*) Item, che da prefata signoria de Venexia dar dieha al prefato signor Scandarbege ogni anno ducati mille quattrocento, ch'esso signor Scandarbege soleva haver da la camera de Durazo. Et comenza a livrar la dita provision a di XXVI del presente, ch'i la festa S. Dimitri, la qual provision se intenda per luy et per suo heredi masculi, romagnando(?) el Dagno cum tuto el territorio, chel signor Turcho messe altre volte per confini fra el spectabil Nicolo Ducagin, et esso signor Turcho ala signoria de Venexia, et similiter tute ville de la dal Drim da la banda de la signoria de Venexia, che havea nele man el prefato signor Scandarbege per el contrato de la triegna fra le suprascripte parte celebrada, quele subitamente debia restituir a la prefata signoria de Venexia, senza alcuna contradiction.

*) Item percho fate el consiglio fra lor suprascripti signori de l' Albana, ha determinato chel suprascripto signor Scandarbege vadi personalmente cum quel piu exercito el pora ad unirse cum el signor Janus, che la prefata signoria de Venexia debia far dar et consignar al prefato signor Scandarbege, sopra la soa provision da mo fina zorni XV ducati mille quattrocento da esser diffalcadi in la sua provision. — Commemorale XIV. ch. 79. Acta Arch. Ven. 417—421.

шеће извештај сталне комисије за надзор при грађењу електричног осветљења београдског о надземним спроводницима електрицитета.

По прочитању тога извештаја АБр. 9771, одбор је решио, прима се извештај знању с тим да одбор не прима остале напомене изложене у писму српско-француског друштва од 25. Авг. 1862. год. којим у опште према закљученом уговору нема места.

XII.

На молбу српско-француског друштва за осветљење и жолезнице а по одобрењу сталне комисије за надз. грађења и експлоатације трамваја у Београду АБр. 9653, одбор је решио, да се мреже трамвајских линија у Београду измене у толико, што ће трамвај пролазити Мајданском улицом у место савским стовариштем.

68. РЕДОВНИ САСТАНАК

10. Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, Поп Т. К. Спасић, А. Ј. Одавић, Ф. Васиљевић, Н. Р. Поповић, И. Ђорђевић, В. Димитријевић, М. Капетановић, М. Триковић, Ст. Чађевић, С. Ристић, М. Велизарић, В. С. Новаковић, В. Ж. Нешић, С. Вељановић, К. Б. Михајловић, Ј. Ђуровић, Ј. Христић, Л. Радоњић, М. П. Бончић, Љ. Јовановић, М. М. Петровић, Др. М. Т. Леко, В. М. Тодоровић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 7. Септембра 1891. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Пошто у одборској седници од 7. септ. 1892. год. није био довољан број чланова одбора за решавање нових ствари, то је председник општине понова изнео одбору на решење извештај комисије за надзор при грађењу електричног осветљења у Београду 9771, и одбор је одобрио решење своје од 7. септембра 1892. год. односно овог извештаја. КЊБр. 709, АБр. 9771.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9792, 9672, 9744, 9716, 9691,

Међутим и ако је ова, 1448. година већ и до сад била довољно пуна свакојаким метежа и размирица у Арбанији, ипак за Скендербега и његове поданике ни после овога мира све неприлике не беху нестале. У опште може се с правом узети, да је ова година од свих других за Скендербегова војевања била најзаплетенија а, да како, и једна од најмучнијих. Тек Мустафа пропаде, појавише се Млечићи; тек они изгубише битку, искрсе Мурат; отиде и он, опет на стаде запето стање с Млечићима; начини се на послетку мир и с њима, а оно опет дођоше Турци!

Кад је оно Мурат, при крају августа исте године, на глас о спремама Хувадијевим нагло био оставио Арбанију, на похитао Софији, и ако је био у великом страху од Угара, он ипак не беше оставио ни Арбанију баш без и каке посаде. Као што се може видети из пређе помелутог писма господи млетачке, он је на глас о угарским спремама био оставио у свакој заузетој арбанској тврђавици по педесет људи, јер у њему изреком стоји: „Intelleximus quantum scribitis de Turcho quod ab eius (т. ј. Scanderbeghi) oppressione se levavit, dimisis Turchis L. pro quoli-

9759, 9761, 9699, 9660, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Јован Нешковић доброг владања и доброг имовног стања; да су Стеван Нешић, Милан Поробић, Стојан Ђрстић, Коста Николић доброг владања а средњег имовног стања, да су му Ђорђе Јовановић, Јован Зорчић, Радивоје Кречковић, Михаило Ташковић и Милица Стевановић непознати.

III.

Председник износи одбору на решење молбе којим се траже уверења о сиротном стању. По прочитању тих молби АБр. 9715, 9753, 9754, 9723, 9721, 9671, 9670, 9668, СБр. 16001, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Миланије Стефановића, Даринке Стошићеве, Милице С. Богдановића, Вељка Милићевића, Душана Вукићевића, Михајла Петровића, Стаке Јелић, на тек онда да им изда тражена уверења; да суд општински према имовном стању Радонана Вишека изда му тражено уверење.

V.

По прочитању молбе Драгутина Михајловића свд. обућара СБр. 15948. којом тражи уверење о свом породичном односу, одбор је изјавио, да суд изда молпоцу тражено уверење пошто се претходно о његовом породичном односу увери поновним испитом сведока и из других доказа.

VI.

Јован Обрадовић трговац оvd. поднео је молбу, да се ослободи дужности присутничке код среза врачарског, пошто је већ присутник код истражног судије за варош Београд.

По прочитању те његове молбе одбор је решио, да се Јован Обрадовић ослободи дужности присутничке за срез врачарски а на његово место изабран је Стојан Вељковић пензионар.

VII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15819, држане 4. септ. 1792. год. за набавку дрва за огрев суда и основних школа, одбор је решио, да се набавка седам стотина метарских хвати букових дрва за огрев суда и основних школа уступи Луки Ђоловићу по прописаним

bet fortificio occupato...“ Ну и ако се у том документу вели, да је он само по педесет људи у свакој заузетој тврђавици, ипак изгледа да је у ствари у Арбанији после његова одласка била остала много већа војска. Јер ми налазимо, да је сад, паскоро после мира Скендербегова с Млечићима, дошло до крвавог боја и између Арбанаса и Мустафа-паше, а то не би могло бити, да је у Арбанији било остало само неколико педесетина људи. У осталом овај би се бој с Мустафом могао можда објаснити и на други начин. Као што је познато, погибија Хувадијева на Косову била је ове године 19. октобра, па по што је сад овај бој Скендербегов с Мустафом — како безимени писац вели**) — био 24. истога месеца, то би се могло узети и тако, да је Мурат при повратку с Косова поља био послао Мустафу у Арбанију, да после славне победе над Хувадијем и тамо окуша срећу. Али то је само хипотеза једна, која и овако има врло мало могућности, а ако још узмемо, да је причање безименога писца целог тока ових догађаја истинито, онда она и не би могла опстати.

*) Secr. cons. Reg. lib XVIII. ch. 53. Acta Arch. Ven. 423.
**) Bitummi G., Historia, 137.

погодбама и по цени од двадесет девет динара и двадесет пара од метарског хвата.

VIII.

Одборник г. Коста В. Михајловић примећује да плоче, којима се гради тротоар у Ломњиној улици нису добре.

Председник изјављује, да ће вавредити извештај и реферисати одбору.

IX.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић предлаже, да се прелаз на раскрсници Абаџијске и Балканске улице оправи.

Председник изјављује, да је оправка ова већ наређена.

X.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић извештава одбор, да је дете умрло од дифтерије Драгомира Радуловића, ковача из улице 2 јаблана бр. 20 лежало несарањено 36 сати на молу да се нареди извештај и кривац најстрожије казни.

Председник одговара, да ће наредити извештај и са кривцем најстрожије поступити.

XI.

Поводом интерпелације одборника г. А. Ј. Одавића, да износиачи ђубрета уцењују грађане при логодби за изношење ђубрета, одбор је решио, да општина београдска образује трен од потребног броја кола, удешених за износ ђубрета, помоћу истог износи ђубре из варошких домова и пропису таксу од грађана наплаћује. Привремено да се узму под најам кола приватна за износ ђубрета, док трен не буде готов.

Овлашћује се суд општински, да ово решење изврши према потреби и одреди број кола а трошак да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XII.

Одборник Др. Марко Т. Леко моли одбор, да га разреши од дужности члана комисије за надзор при грађењу електричног осветљења у Београду.

Одбор решава, да се уважи оставка г. Дра. Марка Т. Лека а на његово место изабран је г. Др. Павле Поповић, одборник.

Ну пре но што пођемо даље, да споменемо овде и другу једну веома важну ствар. И са самом најважнијом погодбом у овом питању, т. ј. и само питање, кад је био овај бој Мустафа-паше са Скендербегом неје још решено. Данас међу историчима постоје два мишљења; по једнима он је био год. 1447., по другима опет идуће т. ј. 1448. Ну, колико је нама познато, прво ће се мишљење тешко моћи чиме одбранити. Пре свега од свију докумената што смо имали у рукама — а других, колико је нама познато, и нема више — нема ни једнога, који би то потврђивао, јер у осталом ни један од њих ни речом једном и не говори о том догађају, — а друго, сва три једина оригинална биографа Скендербегова чудновато се слажу у том, да је Мустафин бој био готово у исто време у које и мир Скендербегов с Млечићима. Како је сад непобитна ствар, да је тај мир био при крају те — 1448. године, то онда зацело не треба ни мало сумњати ни у то, да је и овај бој био те године.

Иле мање важно је и то питање да ли је ове године била и опсада Кроје. Као што ћемо мало после видети, сва се три оригинална биографа Скендербегова слажу и у

XIII.

Одборник г. Мих. П. Бончић предлаже, да се узму у службу општинску још два лекара, пошто је досадањи број недовољан за тачно вршење службе вартито у овим опасним приликама.

Одбор одлучује, да се овај предлог изнесе одбору на решење у идућој одборској седници.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај комисије, у коме је изложена погодба о откупу железнице Милорада Карамарковића, према решењу одборском од 3. Септ. 1892. год. АБр. 9108.

По прочитању тога извештаја АБр. одбор је после повременог гласања са 14 гласова против 6 (4 нису гласали) решио, да се овај извештај у свему прими и да се железница Милорада Карамарковића откупи по ценама и погодбама у извештају изложеним.

Откупна цена има се исплатити из зајма а на терет партије одређене за грађење кеја и привлачење камена за исти.

XV.

Председник износи одбору на решење предлог о регулсању Енглезовца.

По прочитању тога предлога ГБр. 1976, одбор је одлучно: Да овај предмет проуче и одбору реферншу сва господа техничари — чланови одбора општинског.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на држану лицитацију 17. Септембра ове год., о давању под закуп општинске њиве код Убанџића винограда, за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1895. године, — није дошао довољан број лицитаната, да би се могла лицитација обавити, то ће суд општине београдске на дан 28. Септембра ове године држати другу лицитацију пред кафаном три кључа.

Услови могу се видети у рачуноводству суда општинског сваког радног дана за време канцелариско.

томе, да ова неје била ни идуће (49.) а вамо ли ове — 48., већ тек 50-те. Мишљење да је она била ове (48.) године, можда се међу данашње историке увукло из дела Лаоника Халкондиде. Али не треба никакво сметати с ума ни то, да у Халкондиде имају многе хронолошке погрешке, и да би, према томе, и ово његово тврђење требало примити с много резерве. Међутим и да нам то неје познато, ми бисмо опет с поузданошћу могли тврдити, да је то мишљење погрешно. Пре свега доказом за то могло би нам послужити и само оно што смо напред поменули, т. ј. да у сва три биографа Скендербегова не стоји то. Али за то имамо и поузданијега доказа. Ми смо напред навели писмо господе млетачке, у коме се говори о том походу Муратову и видели смо, да се тамо такеђер ништа не спомиње о некој опсади Кроје, што би у противном случају зацело било напоменуто. Па и наш Мијатовић као да је пристао уз ово мишљење, јер изреком вели: „Цео Август и већи део Септембра бавила се она (т. ј. турска вој-

лицитација ће се извршити горњег дана од 2 до 5 часова по подне.

Од Суда општ. Београдске 19. Септембра 1892. год. СБр. 14019 у Београду.

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. вешкама)

држан 30. Јула 1892 год.

Председник. Отвара састанак и моли да се чује записник прошлог састанка (Секретар прочита. Прима се по уважењу једне напомене г. Боке Нешића)

Андра Одавић. Пита је ли попис од 1890 год. свршен и има ли потпуно сређене статистичке прегледе. Даље вели, да је чуо, да је дат у штампу шематизам општине београдске на тражи објашњења, да ли је тај шематизам рађен са знањем председника или није, и зашто се израда тог шематизма допушта на штету сређивања материјала пописа од 1890. год.

Председник. На ова питања ја бих сада могао дати само нека обавештења. О штампању шематизма још није ништа урађено а баш сам ја наредио да ми се поднесе акат о штампању јер је учињено све да се може штампати. Овај ми је акат потребан због одбора који је надлежан да одобри штампање.

Што се тиче другог питања о сређењу пописа од 1890. године то је сређено у толико да се може штампати шематизам. Ја сам наредио шефу да поднесе предлог о штампању те да га изнесем одбору на одобрење.

Андра Одавић. Вели да статистичар не може имати времена да на послу довољно ради, кад само после подне долази, па мисли да би боље било, кад би се узео сталан статистичар.

Др Павле Поповић. Интересујући се за ову нову и деликатну установу, ја сам више пута свраћао у статистичко одељење. Апарат који је тамо удешен, функционише не

ска) освајајући неке мале градиће по *Дибри*. Само би онда тешко било објаснити ону његову инконсеквенцију, што т. ј. на стр. 89. истог дела и по њему излази, да је доиста те године Мурат био дошао и под Кроју, јер он вели овако: „У осталом влада је млетачка живо желела да до мира дође. Ово нарочито од како је чула, да је турска војска одступила од Кроје не свршивши ништа озбиљно противу Скендербега“. Можда ће то бити само случајна омашка.

може бити боље и ја морам одати признање и хвалу шефу који одељком управља. Могуће је да шеф не стиже да контролише целу радњу, али то није ни потребно јер је подела рада изведена тако, да сваки поједини радник има свој оделит посао за који је одговоран ако му се где пађе грешка.

Толико ради објашњења.

Председник. Ја ћу у осталом изискати обавештења по овоме питању г. Одавића, и одговорити. (Прима се)

Др. М. Т. Лeko. Прошле седнице напоменуо сам: да ми је немогуће да и даље останем у надзорној комисији за електрично осветљење па би молио да се место мене избере други. Одбору је познато да сам у своје време чинио примедбе и на извођење електр. осветљења, на уговор и т. д. и т. д.

Мика Банковић доказује да је ствар оспроводницима дата комисији, да са концесионаром удеси како ће најбоље бити и да због тога нема г. Лeko разлога разлога, да даје оставку на чланство у комисији док се ствар коначно не сврши.

Председник. Примате ли молбу г. Др. Лека или не? (А. Одавић: ја се слажем с разлозима г. Банковићевим и противан сам разрешењу) дакле остаје и даље? (остаје).

Председник. Директор нашег грађевинског одељења хтео би да образује при општини техничку библиотеку и хтео би да набави неке предмете на тражи кредит од 900 дин. и ја вас молим да то одобрите а о библиотеци издаће се нарочита правила. (одобрава се).

Даље директор тражи кредит од 1200 дин. ради набавке кола која ће бити мустра за израду кола с којима ће се вући ђубре. (Директор објашњава. Одобрава се.)

У нашем општинском врту развио се рад тако да имамо потребе да од њега начинимо извор за одржавање свих наших паркова у будућности. Да би смо имали свега што треба, предложио је баштован наш да се направи још једна стаклена башта од нашег материјала са старих грађевина. У ту сврху грађевинско одељење тражи кредит од 1000 дин. и ја вас молим да га одобрите. (Одобрава се.)

Управа водовода, да би убрзала спајање водовода с кућама, одлучила је да се прими понуда Бенсјона Були да своји једну кућу за 10 дин. У почетку је тражена цена од 26 дин. а сад само 10 дин.

Бока Ж. Нешић. Да ли је та цена као најнижа изишла на лицитацији?

Шеф грађ. одељења Селесковић. Као што се сећате, г. Були тражио је за исти посао 26 и по дин. Та, а и друге цене биле су врло велике и мисмо предложили рад у режији те да се види може ли се јефтиније радити. Од таквог рада успех је тај, што смо доказали да се може јефтиније радити и сад г. Були нуди цену од 10 дин на коју можемо пристати.

Мика Банковић. Ако општинска управа има тачан рачун о коштању спајања с кућама и ако то спајање није скупље на кућу од 10 дин., ја сам за то да се продужи рад у режији јер, верујем да онај који је најпре понудио цену 26¹/₂ па сад од 10 ди. не води особити рачуна о раду, те би

нас после могла оправка скупље стати него рад.

Шеф Селесковић. Није само г. Були подпео велику цену но и други, а то с тога што нису знали колико ће посао коштати. Сад пошто је се уверио, нуди јевтинију цену, цену која је умерена и могла би се примити, јер би тако могли спојити до половине новембра до 2000 кућа а ако сами радимо, то би тешко ишло.

Бока Нешић. Ово је велики посао и ја сам прогиван томе да се даје без лиценције по да се продужи рад у режији а распише стечај па ко понуди јевтиније.

А. Одавић. Кад је расписан био први стечај за спајање, видело се да су предузимачи скупи и тражио се јевтинији рад у режији што је и постигнуто. Ја бих само желио да ми се каже шта то кошта.

Шеф Селесковић. Тачан рачун не могу вам казати, али чини ми се да ће спајање стати нешто скупље од 10 дин. на кућу.

А. Одавић. Кад ствар тако стоји, онда ја се слажем с Нешићем да се распише стечај.

Стеван Чађевић. Правило је да се сваки посао ради јевтиније преко предузимача него у режији и само с тога што је ово био нов посао, те предузимачи нису знали цене, ми смо пристали на рад у режији.

Пошто се сад зна цена овоме спајању ја сам за то да се даљи рад уступи лиценцијом али не једноме но неколицини, ако се јави. Тако би се посао свршио брже и јевтиније.

Мата Јовановић. Ви сте чули, господо, г. Селесковића и ја нарочито имам да скренем пажњу на то, да би лепа ствар била кад би посао могли да уступимо и па ситне подпредузимаче, али имајмо у виду да предузимач Кениг, односно Були, гарантује за издржљивост цеви и ја би молио правнике да објасне да ли се може гражити од њега гаранције а да други буше цеви.

У осталом пошто он нуди најјевтинију цену, и да неби било спора и заплета, ја сам за то да се њему уступи.

Милутин Марковић. Ми треба овде да се руководимо брзином спајања кућа с водоводом, што је интересу и нашем и грађанства. Што се више кућа споји с водоводом то се више прихода може имати. Да би се то спајање извршило што пре, ја сам за то да се посао не уступи једноме но већини предузимача. Тако би општина дошла пре до прихода, становништво до воде и радници до зараде.

Председник. Дакле пристајете ли на то да се распише стечај, подели рад на ополко предузимача над колико се може водити надзор. (Пристајемо.)

Молим вас да чујете г. министра унутрашњих дела о болници за инфекционе болести.

(Секретар чита.)

Чујте и други акт којим се саопштава које је место комисија за то изабрала.

(Секретар чита.)

Као што видите, ово је једна од веома важних ствари и ја вас молим да овоме

питању поклоните што више пажње јер је и сам одбор у једној седници решио да се предузму мере за подизање бараке како би се стало на пут опасној зарази — колери, ако би се, сачувај Боже код нас појавила.

Ја мислим да у интересу Београђана и у интересу здравља становништва, треба да потпомажемо овај предлог.

Др. Марко Лeko. Ово што држава од општине тражи, није никаква жртва према важности саме ствари. И ја сам мишљења, да општина треба да се с благодарношћу одазове жеља г. министра. Само односно места имао би да приметим. У близини, где се намерава подићи болница за инфекц. болести налази се општ. бунар, из кога се прече вода за вар. водовод и с тога би требало чувати околну земљиште да се не инфицира Мишљења сам дакле, да се замоли г. министар, да нареди да се друго подесније земљиште за болницу избере.

Председник. Усваја те ли овај захтев? (усвајамо.)

Др. П. Поповић. Пре него што би се учинило предлогу др. Лека, ја мислим да вас известим да сам и ја био члан те комисије и да ми нисмо нашли подесније место за ову болницу ма да смо обишли сву околину Београда. Ми смо при оцени имали у виду владајуће ветрове и правац њихор готово нас тера на овај крај вароши. Од тога неби било апсолутно никакве опасности за општински бунар, јер ту где би се зидала болница, на 1½ метра дубине — већ је стена. Кад би се може бити теориски и допустило да би било опасности од нужника те болнице, ја држим да ће та бити отклоњена модерним уређењем болнице, којим ће се на најсигурнији начин удезити уклањање ђубрета и нечистоће из из нужника.

А. Одавић. Ја немам шта против ове идеје санитета и г. министра, на против, ја сам захваљан на овоме. Само питам: да ли би ми ово могли уступити држави у својану без одлуке збора.

Стеван Чађевић. Ја нећу да говорим о томе што су друга господа поменула, али мислим да тај простор ми не смемо ни с тога да уступимо јер нам треба да имамо један повећи парк на Врачару. А места има за болницу или на топчидерском брду или у мокролушкој долини, само неск не буде на Врачару. (врло добро.)

Милутин Марковић. Сама ствар о којој је реч она је тако важна да у начелу не треба ни говорити противу ње. Болница ова била би веома важна за целу земљу а посебице за Београд и она треба да се установи, само ја мислим да је за уступање овога земљишта потребно решење збора. Сад да ли ће државна власт чекаати на то, или и без тога извршити одузимање по закону, то је друга ствар тек ми, као одбор морамо да радимо овде правилно.

Ја мислим да болница ова за заразне болести, не треба да буде у непосредној близини вароши као што би био овде случај. Осем тога, ово је најважнији простор за општину на коме би се могао подизати универзитет или тако што год, или бар парк.

Са тога би најбоље било кад би министарство изабрало који други простор ко-

јим општина располаже па да њега тражи.

Председник. Усвајате ли то: да се умоли министар да нареди комисији да друго место избере? (усвајамо) А односно предлога слажете ли се сви? (слажемо се). (Чује се: напоменути му топчидарско брдо Добро, учиниће се.)

Данашњи састанак закључујем.

Држан 5. Авг. 1892. године.

Председник. Има довољан број одборника да се може почети рад. Огварам одборску седницу. Молим да саслушате записник од прошлог састанака. (Секретар прочита.)

Има ли ко да примети што на записник?

Др. М. Т. Лeko. Погрешно је забележено у записнику, да је одбор преко моје оставке прешо на дневни ред. Ја мислим да овде нико никога не може натерати да без воље врши какав посао. Ја сам изнео разлог за што дајем оставку и одбор није решио да се преко моје оставке пређе на дневни ред већ да ми се оставка не уважи докле, док се питање о балванима не реши.

Председник. Добро. Учиниће се исправка у том смислу.

Ими ли још кошта на записник? (Нема.)

Усваја ли одбор записник? (Усваја.)

Др. М. Т. Лeko. У стечају за новог општинског инжињера не помиње се, да кандидати поднесу доказе и о томе, да су се бавили и опим пословима, за рад којих се пов инжињер тражи, нарочито, да су радили на катастру. Молим, да се и то у стечај унесе. (Прима се.)

Председник. Од хитних ствари имам да вам изнесем на одобрење, да се може суд обратити Народној банци за 3-ћи милион динара зајма; те да се могу исплатити започети радови. Од раније узетих 2 милиона има још 200 хиљ. динара.

Андра Одавић. Да ли је са тих 2 милиона исплаћен дуг задруге и има ли код задруге још која сума друга?

Председник. Код задруге не дугујемо ништа. Сав је зајам примила на се банка. Молим вас овластите суд. (Овлашћује се.)

Стеван Чађевић. Ја би молио г. председника да ми одговори: да ли се председништво трули да се набави зајам сталан, јер овако плаћање интереса и таксе на менице износи велику суму интереса.

Председник. О овоме могу дати објашњења. Доиста стоји то да се плаћа велика такса. Што се тиче закључења зајма т. ј. од разних понуђача могу вам казати да сам имао прилике да чујем, да се то очекује на завршетак трговачког уговора са Аустро-

Угарском. Бар понуђачи на то чекају. Због тога није се могло до сад ништа свршити. О томе постоји комисија и шира и ужа и претресала је то питање шта треба да се ради.

Др. М. Т. Лeko. Заиста крајње је време да се енергичније приступи послу око заључења општ. зајма. Комисија, која је овде изабрана да се за тај посао стара и које сам и ја члан, никако се не сазива, мислим, да би нужно било, да се у што краћем року сазове и да о своме раду поднесе одбору извештај.

Председник. То примам и позваћу.

Одбор је овластио комисију да види стан и цену за квартал савагалски. Од кућа које су нуђене и одговарају потреби комисија је прегледала 2 зграде: кућу масе пок. Стевана Далића и горњи спрат гостионице Европе. Разлика је у цени, што је једна кућа и то Крсмановића 4200 дин. годишње а то је 350 дин. месечно, а кућа Делића кошта 540 дин. месечно. Истина ту има горњи и доњи спрат и има и једно засебно одељење. Сем тога Делића кућа се нуди за продају и општина налази за корисно и да је купи.

Бока Нешић. Мени се чини господо да је и једна и друга кућа сувише велика за јидан квартал. Прво Далића кућа има магазе. Шта ће општини магазе. Нек даду само онолико колико је општини потребно. Друго тамо гди је до сад квартал био, није било више од 5 соба. Једно одељење Европе има 8 соба. За што не узму онолико, колико треба. Варошки квартал сав је у 4 себе, а зашто овде да буде другчије. Дакле ни једна ни друга није подесна за тај посао.

Раденко Драгојевић. Куће смо прегледали обадве. Обе су комотне, само је у кући Крсмановића била некад вода, а кућа Делића је скупља али за живот здравија. Ту може и једно општинско одељење да се смести.

Председник. У допуну овога извештаја имам да вам јавим да се је доцније појавио с понудом и г. Нишлић. Можемо да прочитамо понуду. (Секр. прочита.) Хоћете ли да се увери комисија лично. (Хоћемо.)

Раденко Драгојевић. Мени је позната та кућа. Мислим да неће бити удесна с тога што су собе сниске.

Председник. Слаже ли се одбор с тим, да комисија види? (Слажемо се.)

Сад имам да вам саопштим да је повереништво одборско у лицу г. Ђ. Новаковић и Азријела ишло да види кућу за одељења благајничка управе вар. Београда. Оно је нашло да стан није добар, али управа вар. Београда јавља писмом да је већ узело ту кућу. Чујте тај акт. (Секретар прочита.)

Молим вас да ово примите к знању, а за савски стан да се комисији каже да изађе на ново,

Сад имам међу хитним стварима једну ствар односно накнадних кредита, па би требало да се прегледе. Ја мислим да овластите комисију која прегледа рачуне, да нарочито прегледа те партије (Овлашћује се).

Вама је господо познато да је умро наш вредни грађанин г. Ј. Крсмановић који је заузимао више година угледно место у нашој општини међу грађанима. Ја мислим да би се овим одужили ако преставништво прими учешће при погребу. (Прима се.) Ја ћу вам саопштити писмом распоред и одредићу место, где ће мо се састати. (Врло добро)

Пошто је већ доцкан то закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 9 и по часова по подне.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ БУБРЕТА

за квартове: Савагалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0-25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1-50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0-20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д
- б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта . . . . . 5 д
- в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Кантеле . . . . . 20 д

II.

- а) За игранку у локал I-ог реда . . . . . 15 д
- б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . . 10 д
- в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . . 5 д

III.

- а) За панораму на дан . . . . . 5-10 д
- б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10-50 д
- в) За менаџерије и музеуме . . . . . 5-15 д
- г) Циркус од представе . . . . . 10-20 д
- д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . . 50 д

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

- а) Буре од 3 акова . . . . . 0-5 дин
- б) Буре од 6 акова . . . . . 0-20 „
- в) Буре од 9 акова . . . . . 0-15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЧИЧАРСТВО :

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0-20 д
- б) За неузидан шпархерд . . . . . 0-20 д
- в) За узидан . . . . . 0-40 д
- г) За велики узидан шпархерд у гостионици . . . . . 0-50 д
- д) За чишћење димњака од два спрата . . . . . 0-20 д
- ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0-0 д
- е) За чишћење чункова до 2 и по метра ује дно са пећима . . . . . 0-10 д
- ж) За чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0-20 д
- з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0-75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

- а) Од кубног метра . . . . . 10,00 д
- б) Од акова . . . . . 0-50 д

IV. ПСЕТАРИНА :

- а) Марка за панче за годину дана . . . . . 3-00 д
- в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . . 1 д

V. ГРОВАРИНА :

- а) Гроб за децу . . . . . 1 д
- б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
- в) Мала гробница . . . . . 555-2 п. д
- г) Велика гробница III реда . . . . . 998-39 п. д
- д) Велика гробница II реда . . . . . 99-32 п. д
- е) Велика гробница I реда . . . . . 684-57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

- а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . . . 2-90 д
- б) Мртвачка кола са анђелима са два коња . . . . . 24-90 д
- в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . . 36-90 д
- г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . . 72-90 д

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.